

УДК 821.161.2-92.09 Андрухович

Максим Фірсенко

ЮРІЙ АНДРУХОВИЧ — ПУБЛІЦИСТ ГАЗЕТИ «ДЕНЬ» (за матеріалами публікацій 1997–1999 рр.)

Статтю присвячено публіцистичній діяльності Ю. Андруховича в газеті «День» 1997–1999 років. Проаналізовано провідні мотиви та жанрові особливості його публікацій у цей період.

Ключові слова: публіцистика, есей, газета «День», Андрухович, мотив, жанр.

Статья посвящена публицистической деятельности Ю. Андруховича в газете «День» 1997–1999 годов. Проанализированы основные мотивы и жанровые особенности его публикаций в этот период.

Ключевые слова: публицистика, эссе, газета «День», Андрухович, мотив, жанр.

The present article is concerned with the journalistic work of Y. Andrukhovych in the newspaper «Den» (1997–1999). The main motives and the genre features of his publication have been analysed during this period.

Key words: journalism, essay, the newspaper «Den», Andrukhovych, motive, genre.

Посилений науковий інтерес до письменників-дописувачів громадсько-політичних видань зумовлений усвідомленням їх важливої ролі в сьогочасному суспільстві: митцю сучасності бракує опосередкованого спілкування зі своїм читачем, він прагне напряму «говорити» з ним, висловлюючи громадянську позицію щодо актуальних проблем дійсності. Така традиція здавна існувала в українській культурі: варто пригадати багату з точки зору тематичного наповнення та жанрового розмаїття публіцистику Івана Франка чи «несподівани» як для радянського культурного поета виступи Максима Рильського в газеті «Вечірній Київ».

Публікації ж сучасних українських митців можна побачити не тільки на сторінках поважних «товстих» журналів на кшталт «Сучасності» чи «Всесвіту», а й більш читабельних громадсько-політичних газет типу

«Дзеркало тижня» чи «День». І йдеться не про вірші чи прозу, а публіцистику в найкращому розумінні цього слова. Проте, слід сказати, перші роки незалежної України не позначилися особливою активністю письменників-публіцистів: палкі виступи представників «старої» генерації, що лунали зі шпальт, скажімо, «Літературної України», були швидше голосом з минулого, що видозмінив тембр. Та й видань, де б молоді митці могли висловлювати власну громадську позицію, було тоді обмаль. Проте з середини 90-х ситуація суттєво змінилася. 1995-го з'явилася газета «День», трохи згодом — «Дзеркало тижня», популярними стають видання «Поступ», «Львівська газета», «Високий замок» тощо.

Одним з перших, хто спробував себе в ролі «колумніста» в 90-х рр. ХХ ст., став популярний письменник Юрій Андрухович. 1997 року він уже був відомий: автора поетичної збірки «Небо і площі» (1985), романів «Рекреації» (1992), «Московіада» (1993) та «Перверзія» (1996) на той час знали не тільки в Україні, а й за її межами. Свого часу він закінчив редакторське відділення Українського поліграфічного інституту у Львові (1982) та Вищі літературні курси при Літературному інституті в Москві (1991). Працював газетярем, деякий час очолював відділ поезії івано-франківського часопису «Перевал» (1991–1995), був співредактором часопису тексту і візії «Четвер» (1991–1996). Проте все це не можна було назвати журналістською діяльністю у повному розумінні цього слова. Як писав сам митець, згадуючи свої перші кроки в журналістиці, «газета моїх кошмарів — це не газета взагалі, а коректорсько-лінотипний цех обласної “Прикарпатської правди”, в якому я відбував свою примусову трудову повинність упродовж 1985–1989 років на посаді так званого випускового... Головне відчуття того часу — дамоклів меч “офіціозу”, себто якихось чергових партійних матеріалів, що їх будь-якої хвилини могли принести з телетайпа в номер...» [11]. Можливо, відтоді Андрухович серйозно зайнявся літературою, а не журналістикою.

Проте з липня 1997 року починають з'являтися публіцистичні матеріали митця в газеті «День», яка чимдалі, тим більше ставала популярною в інтелігентних колах. Отже, мета статті — проаналізувати провідні мотиви, поетологічні особливості публікацій митця в цій газеті за період 1997–1999 рр. Серед основних завдань цієї розвідки — виділити публікації, згрупувати їх за тематикою й мотивами, виокремити їх художні та журналістські прикмети. Публіцистику

Андруховича в газеті «День» спеціально не досліджували, однак ця стаття постане продовженням студій, присвячених його публіцистиці В. Галич, Т. Гундорової, С. Шебеліста, Т. Шевченко.

Напевно, популярності видання сприяв і сам Андрухович, якому було доручено вести рубрику «Парк культури». В газеті митець працював з липня 1997 року до серпня 1999 року, а згодом перейшов до газети «Дзеркало тижня», дописувачем якої він є і до сьогоднішнього дня. 1999 року Андрухович випустив першу публіцистичну збірку «Дезорієнтація на місцевості», до якої увійшло і чимало текстів або їх фрагментів, що спершу побачили світ саме в газеті «День», як-от: «Близько до тексту», «Шкіра бика, розжоване серце», «Імперія чи смерть?» тощо.

У матеріалі, присвяченому дволіттю тижневика «День», читаємо зізнання Юрія Андруховича-публіциста: «Мені добре працювати в “Дні”, тому що саме тут я маю можливість залишатися самим собою й не шукати компромісів. Тому що в “Дні” є найбільший простір для вільного інтелектуального гуляння, себто виявлення неслухняних поглядів. Тому що всі ми постійно пізнаємо передусім себе самих, і ця газета стимулює до такого самопізнання. Вона нічого не диктує й не нав’язує, вона стимулює. І останнє моє “тому що” — мені набридло жити в Україні безособистісній, безформній і розмазаній. І я — провінційний наївняк — хотів би мати якусь причетність до того, щоб вона ставала іншою» [11].

Протягом 1997–1999 років Юрій Андрухович вів у газеті «День» рубрику «Парк культури», тож, звісно, основна тематика його виступів стосувалася культурологічних питань. Публіцист писав матеріали, присвячені річниці того чи іншого письменника, знаменній для української культури події, рецензував новинки літератури, брав інтерв’ю у поетів, прозаїків, культурних діячів. Сам автор говорив, що писати почав «з любові до химерних писань», а починалось усе «з коротких рецензій та розрізнених рефлексій», які друкувалися в газеті «День». Відтак погляд письменника на світ мистецтва крізь призму не останньої людини в цій сфері — дійсно цікавий, тож вибір Ларисою Івшиною саме цього керівника відділу культури цілком був виправданий для газети, яка тільки-но обирала обертів.

Однак процес «входження» Ю. Андруховича-журналіста в концептосферу обраного сегмента інформаційного поля був нелегким, адже його перші публікації мало чим відрізнялися від художніх опові-

дань; лише згодом у них з'явилися й публіцистичні нотки. Так, одна з його перших публікацій «Імперія чи смерть?» не торкається якихось глобальних питань, це швидше прагнення поділитися власними міркуваннями з приводу колишньої величі Австро-Угорської імперії, симпатії до якої автор ніколи не приховував. Фабула твору — відвідування церкви капуцинів на Кернтнерштрассе, де ховали австрійських монархів. Проте твір насправді торкається одвічних питань життя і смерті (теми на кшталт тієї типові для жанру есе): «Вишкір Смерті, цієї непристойної кістлявої дами з імперською короною на черепі, супроводив мене скорботним підземеллям... Я побачив її на одному із саркофагів і вже не міг забути. Тут можна було б вивчати історію Австрії (дати, імена, генеалогічні ряди), історію мистецтва (труни барокові, рококові, ампір, бідермайер, труни в стилі модерн), історію величі, історію розпаду. Тут можна було б дійти справді вагомих висновків про сенс і безглуздя, про золото й попіл, якби я був уважнішим, якби там, угорі, за якихось двадцять років, не відбувалася щоденна марнота марнот, звана життям» [3].

Серед «вічних» тем, до яких звертається Андрухович, варто виділити й такі: незалежність справжня й штучна, роль митця в сучасному суспільстві, людина й мистецтво, божественне й демонічне начала в людині, час і людські зміни, пов'язані з цим тощо.

Прикметною є публікація «В один із днів наприкінці серпня...», датована 27 серпня 1997 року. Зміст публікації — привітання себе й співвітчизників з Днем Незалежності України. У тексті немає якихось приголомшливих фактів, вражаючих цифр тощо. Натомість твір пронизаний особливим пафосом радості за країну, яка святкує шосту річницю незалежності. Автор зазначає, що країна тільки-но вчиться бути незалежною, тож ці шість років були для неї непростими, адже для багатьох цей факт ще залишається неочевидним. Проте для публіциста, широкого патріота, це свято є справжнім, для нього незалежність дорівнює життю: «Я ніколи не перестану дякувати (кому? — не знаю, просто дякувати і годі!) за те, що був у моєму житті цей день — 24 серпня 1991-го. День, коли — не більше й не менше — збулося щось надзвичайне, коли “незалежність” перестала означати “недосяжність”, коли, наважуюся на патетику, само майбутнє втрутилося в перебіг подій і владно нагадало про своє уможливлення» [2]. У невеличкій публікації авторові вдалося образно окреслити ключові проблеми

відбудови української державності. Серед них — «іспитовий термін», «класичний зразок пострадянського простору з дикою єдністю не-поєднуваного», «пошматована ментальність», «незнищенна сірість та інфільтрація в найвищих ешелонах», «державотворення з кримінально-люмпенським присмаком». Натомість визначено й особисті сподівання на найкраще у словосполученнях типу «оберемо нормальність» або «неодмінно навчимося бути людьми».

Проте в публікації з нагоди Дня Незалежності через рік, варто сказати, високого пафосу поменшало. Оцінка досягнень незалежної України скромніша, та й власне ставлення до неї стриманіше, очевидно, політична ситуація в країні не додала оптимізму авторові. Він напругу замишлюється про європейське майбутнє України й усвідомлює, що воно примарне. А причини цього — насамперед у небажанні сучасного українця розпрощатися з радянським минулим, яке вперто втручається в процес становлення української державності: «Свобода пересування, буттєвий достаток, казкові краєвиди й нестерпна легкість — усе це не дається просто так і жодним чином до нас не пасує. От тільки часом буває дуже шкода тієї молодой й красивої країни, побаченої з початку дев'яностих» [9].

Чимало публікацій публіциста присвячено мистецтву як особливій сфері, без якої сучасна людина прожити не може. Звісно, автор найбільше пише про поезію і музику, відтак поетам та музикам надає особливу перевагу. В есе «Звуки музики» (саме така форма написання) він міркує про причини змін музичних смаків. «Героїнями» твору постають сільські дівчата, які змінюються, потрапляючи в міський простір. Автор оцінює «шанси» українських співаків завоювати прихильність нових слухачів і доходить висновку, що вони мінімальні. Йому болить, що російська «попсова» культура дедалі активніше поглинає український обшир. Він робить невтішний висновок: «Генетичні коди зламані, автентичність втрачено, міської культури не здобуто. “Модна музика” — безумовно, та, що з Росії. Залишається ще епіграф (чомусь на закінчення). Це Котляревський. Про те, як козаки “кургикали пісеньок”. Усе здебільшого московських» [4].

Місію поезії в сьогочасному світі Андрухович також переосмислює. Так, змістом публікації «Поезія в метро» є розповідь про Паризький метрополітен, у якому стіни були заповнені не суцільними рекламними оголошеннями, а поетичними творами. Згодом ідея була

підхоплена мешканцями Торонто, схожі експерименти проводилися і в Московській підземці. Автор закликає щось схоже спробувати і в київському метро.

Призначення поета, з точки зору публіциста, в сьогочасному суспільстві особливе. Він присвятив багато публікацій письменникам минулого і сучасності. Так, героями його творів стали Набоков і Федькович, Шевченко й Єрофеев, Стус і Гарсія Лорка, Римарук і Котляревський. Твори написані з нагоди певної річниці, проте зовсім не нагадують чергову ювілейну «відписку», бо так колись було прийнято в офіційних газетах. Часто це спроба дати власну оцінку творчості митця, по-новому представити його читачам, розставити певні акценти. Так, у публікації «Поет як пам'ятник поетові» йдеться про не нову вже сьогодні тему: як еволюціонує образ митця після його смерті на догоду тим чи іншим ідеологічним орієнтирам. Поштовхом для міркувань стала зустріч з німецькими туристами, які приїхали до Івана-Франківська в межах всеукраїнського турне. Німці довго спілкувалися з письменником і запитали про причину великої кількості пам'ятників Тарасу Шевченку. Той змушений був пояснювати їм про «дитячий націоналізм молодих пострадянських держав» та «гасла замість ідей, пам'ятники замість пам'яті», які переповнюють нашу ідеологію, що легко змінюється залежно від обставин. Характеризуючи Шевченка, автор використовує поняття «батько, вчитель, провідний, месія» і узагальнюючі слова до них «цей Один уособив буття», та, ніби протиставляючи цим поняттям, використовує й іронічні епітети «національний пророк» або «великий міфотворець». Поняття «поет» протиставляється поняттю «державний службовець»: на думку автора, перше є справжнім, друге — штучним, нав'язаним ззовні. Міркуючи, автор робить такі узагальнення: «Я чудово знаю ці пам'ятники — переважно ідолоподібні, нашвидку зварганені яким-небудь “діячем від мистецтв”, найчастіше заслуженим. Вони бовваніють на видних місцях поруч з адміністраціями, автостанціями, чайними — досить часто там або майже там, де раніше “тішили око” пам'ятники іншій культовій особі, нині теж усе ще присутній... Бо пам'ятники — це символи, а символи найвиразніше (точніше й наочніше від будь-яких опитувань “громадської думки”) демонструють нам соціальний абсурд, в якому перебуваємо. Чи принаймні рівень естетичних вимог і смаків нашого суспільства...» [7].

Подібний же підхід у змалюванні митця застосовується автором і у творах «Виклик провінціала», «Шкура бика, розжоване серце», «Василь Стус: самотність серед мавп», «Федькович і порожнеча». Так, у першому тексті йдеться про роль і значення Івана Петровича Котляревського в історії української культури. Твір абсолютно позбавлений високого пафосу, традиційного для ювілейних публікацій. Це насамперед письменницьке бажання надати належне геніальному митцю, що започаткував нову українську літературу, зробивши це широ, подружньому, без зайвих прикрас та орнаменталістики: «Коли прийняти версію геніальності як чогось середнього між непорозумінням і випадковістю, то тут має місце саме вона, геніальність. Але як добре, що в цій, переповненій страдниками й «великомучениками», плакучій і до сьогодні покрученій несвободою культурі назавжди залишається присутнім такий сяйливий виняток, бурлескний виклик, такий початок». У геніальності Котляревського Андрухович переконує насамперед биттям авторської думки, чіткістю своєї концепції. А це створюється в стилістичному аспекті рухом композиційно-мовленевих форм авторського «я», риторичними питаннями, діалогами, відповідями «усміхненому» опоненту-читачеві, внутрішніми роздумами й здогадками, зіставленням реального й асоціативного планів, зіткненням слова і справи у формі вставних і уточнюючих конструкцій, порівняннями, накладаннями асоціативного осмислення в заданому ключі.

Трохи інший підхід застосований для створення образу Юрія Федьковича, який, на думку публіциста, недооцінений громадськістю. Персонаж створений завдяки уявному астрологічному трактату, який ніби-то потрапив у руки публіциста і відкриває інший світ «буковинського солов'я». Автор іменує його насамперед «екзотом», «романтиком», «народником», «планетником», «справжнім гуцулом». Практично нічого не розповідає про його творчість, натомість створює образ митця-містика, закоханого в інші світи та несподівані химери, що надто розходить з офіційною думкою про нього. Твір закінчується на сумній ноті: «Знаємо Федьковича іншого, а від цього, космічного, — лише відгомін, дзвін порожнечі» [10].

Провідний мотив твору «Василь Стус: самотність серед мавп» самотність та інакшість поета Василя Стуса, який абсолютно не вписувався в тогочасне суспільство, метафорично назване митцем «Вели-

кою Зоною». По суті весь твір — аргументація того, чому Василь Стус «останній з українських великих поетів». Контекст змістовно-фактуальної інформації теж орієнтований на це: показати, чому поет «самотній серед мавп». Прийом парцеляції, застосований автором, акцентує увагу на найстрашніших формах соціуму, який, як з'ясувалося, виявився нездатним прийняти генія-митця. Прикметні риси Стуса — образність, вишукана опозиційність, патологічна чесність, індивідуальність. Андрухович подекуди цитує Стуса, що не часто можна зустріти в його інших публікаціях. Напевно, це зроблено для того, щоб «підтвердити» статус Стуса як не народного, а особливого поета: «Народе мій, до тебе я ще верну», «Докучило! Нема мені вітчизни...», «Отак живу: як мавпа серед мавп», «Ти все стоїш в моїй тяжкій скорботі, твоїм нещастям серце пройнялось моє недуже. Ти ж — за мене вдвоє нещасніший...» [1].

Не можна оминати таку тему публіцистичної творчості Андруховича в газеті «День», як-от особливості російської культури в контексті дотичності (віддаленості) до культури української. Не можна сказати, що автор прагне ґрунтовно окреслити цю проблему. Він обирає специфічний ракурс її вивчення, представлений, зокрема, у низці матеріалів із назвою «Москва і москалі». Зміст першої публікації — відвідування автором презентації збірки «Поїздки за місто», котра відбулася в Москві. Проте твір — це не звіт або ж репортаж автора про зустріч. Презентація, на якій побував Андрухович, стала для автора імпульсом до міркувань філософського характеру: «Москва — одне з найполітичніших міст світу. Саме тут політика робиться — з усіма можливими наслідками. Той самий А. Осмоловський у своєму часописі «Радек» пропонує несподіваний погляд на сучасний російський уряд. За його версією, ця структура складається з істот трьох головних типів: інопланетян, зомбі та роботів. Є, щоправда, четвертий — вампіри, але це представники мас-медіа...» [5]. У тексті автор порівнює себе з власним героєм з роману «Московіада» Отто фон Ф. Однак вказує, що шлях його персонажа провадив у незалежне майбутнє. Натомість власна ж подорож митця будувалася за принципом «мало побачив, зате багато вгадав». Візит до Москви не дав Андруховичу насолоди від презентованої збірки, натомість ознаменував приплив патріотизму, за що він безмежно вдячний російській столиці, про що він сам безпосередньо заявив наприкінці публікації.

Друга ж публікація із серії «Москва і москалі» присвячена феномену літературного салону як такого та російського зокрема. Назвавши її «Повернення в салони і самвидавний реванш», автор окреслив і дві ключові теми цієї публікації. Перша присвячена захисту самої ідеї літературного салону як місця ізоляції митців від решти суспільства та утворення таким чином власного світу — зі своїми внутрішніми стосунками, почуттями, надривами, опозиціями. Друга — аналізу книги «Самвидав століття», презентованої в одному з таких салонів. На думку автора, така книга зіпсувала саму ідею самвидавівської літератури, адже надто вишуканою і надто дорогою виявилася у підсумку: «В контексті самвидаву волюю десятий примірник машинопису на цигарковому папері. Або зіжмакану ксерокопію із не завжди розбірливими на згинах літерами і словами» [6].

У цьому тексті ми не зустрічаємо якихось парадоксальних ідей чи несподіваних висновків, натомість побачимо низку цікавих міркувань та несподіваних узагальнень, котрі не можуть залишити байдужим читача. Все це пояснює, чому Андрухович звернувся до згодом найулюбленішого жанру есе: зваженість досвіду, розумна самостійність, мовний смак та інтелект автора захопили своєю складністю пізнання внутрішнього світу людини і саморефлектуючої свідомості. Відповідно до двох модусів впливу тексту на читача — ствердження та бажання замислитися, як розглядає філософія філології (Г. Амелін), есе орієнтоване на другий модус. Метод есеїстичного мислення зосереджений на приведення до статусу рівноваги («зважування — за Монтенем) будь-яких думок про взаємозалежність у просторі «я і світ». І подальше міркування, зважування вже з позицій читацького досвіду, зіставлення, рефлексії з приводу піднятої проблеми — природній стан читача після прочитання есе» [13, 32].

Показовим щодо жанрового вибору творів є есей «Що єднає Тису з Темзою». Твір не несе якоїсь особливої інформативності: це враження автора від малюсінького містечка на українсько-румунському кордоні, в якому він відпочивав улітку. Письменник навіть не називає його (цей прийом означає, що таких містечок чимало в відділених карпатських районах), натомість надзвичайно переконливо і по-поетичному вишукано передає його атмосферу такими словами: «Місцина страшенно красива й запущена, з розбитими дорогами, недобудованими й покинутими мостами, циганськими смітниками,

бундючними палацами нуворишів і повсюдними мінеральними джерелами» [12]. Проте це не просто передача вражень (попри провінційну атмосферу та відсутність цивілізаційних зручностей автору там надзвичайно сподобалось). Це можливість провести низку паралелей: Європа / периферія, центр / провінція тощо. Містечко розташоване в самісінькому центрі Європи (недалеко від Рахіва), проте в уявленні всіх, хто перебуває там, ніяк не в'яжеться з образом Європи як уособленням культури, цивілізації, добробуту. Можливо тому в тексті так багато авторських протиставлень: «периферія в самому центрі», «пилюка, бруд, вічно зіпсовані телефони, вічно розімлілі й загальмовані аборигени — і запаморочливий дух різнотрав'я, річок, субальпійських вершин», «місце фантастично гарне і трагічне».

Щоб підкреслити «особливість» містечка, автор створює образ Часу, який саме тут вимірюється по-іншому, не так, як в інших регіонах: «Інший вимір, інший час. Зрештою, тут і за генсеків неофіційно панував Інший час — так званий «місцевий», власне, середньоевропейський, неспростовне свідoctво приналежності цих місць до іншого, нерадянського, материка» [12]. Варто також відзначити, що образ Іншого Часу поступово в цьому творі перетворюється на образ Іншої території як топосу, який не просто відрізняється від інших чимось, а втілює ідею «нікомуналежності» (К. Москалець) саме завдяки своїй неповторності, несхожості на будь-які інші території не зовнішньо, а за духовними параметрами.

Образ автора цього твору виростає насамперед з переживання естетичного, історичного, біографічного, філософського в їх нерозривності. Для передачі цієї нерозривності, злиття використовуються спеціальні композиційні прийоми, наприклад, репліки в бік, спеціальні композиційні і графічні прийоми (наприклад, виділення курсивом), коментар, уточнення чи протиставлення в дужках (останній прийом в есеях Андруховича, в тому числі й у творі «Що єднає Тису з Темзою», зустрічається найчастіше).

Однак найголовніша прикмета образу автора у творах Андруховича — відвертість і щирість, явлена в розповіді й міркуваннях. Звісно, більшість творів написано від першої особи, проте функції «я» в творах різні. В одних текстах домінує «я-розповідач», в інших — «я-мислитель», в третіх — «я-персонаж-розповідач», в четвертих — «я-персонаж-мислитель». У перших двох випадках автор розповідає чи міркує

про щось, однак залишається стороннім відносно обговорюваних речей, хоч і не байдужим (автор в жодному разі не залишається байдужим навіть до тих речей, які суперечать його особистим принципам). Останні два прояви «я» наявні в творах, у яких автор розповідає про факти з власної біографії (таких текстів найбільше).

Що ж до твору «Що єднає Тису з Темзою», то маємо, швидше, образ автора «Я-персонаж-розповідач», що непомітно для читача перетворюється на «Я-персонаж-мислитель». Отже, авторське «я» Андруховича — це динамічно функціонуюча структура, що має своє текстове втілення, з одного боку, в особовому займеннику однини «я», що підкреслює ідентичність індивідуальності автора («я писав про це місце, тоді ще його не бачивши. Я намагався вгадувати — і вгадував, але, звісно, телепатія тут ні до чого. Просто я надто добре знаю, як виглядають у нас руїни»). Проте це ж «я» — актуалізація семантичної множинності ускладненого авторського «я» через використання розширеного «ми» і численних присвійних займенників, котрі забезпечують спів-роздуми актантів есеїстичного буття. Все це розглядається як формальне займенникове ядро есеїстичного твору, необхідну умову його функціонування як текстової цілісності («поки що це тільки чергова поразка культури, Європи і всіх нас, котрі живуть тут і не збираються звідси втікати до якого-небудь Лондона»).

Аналіз Андруховичевого викладу матеріалу призводить до висновку, що його активна авторська інтеграція позиційно вагомих елементів авторського «я» і діалогічних структур призводить до висновку про те, що основною композиційно-мовленневою формою есеїстичного твору є «монодіалог» (Л. Садикова). Це не «розмова» з самою собою, а й «роздуми і міркування автора-адресанта спільно з агентами дії — спів-міркування». Все повернулося на круги своя: автор-есеїст через власне «я» шукає дорогу до читача. В чистому залишку — все той же діалог, яким би ускладненим прийомом не прокладав до нього шлях автор [13, 81].

Отже, проведений аналіз творів Юрія Андруховича в газеті «День» свідчить, що вони в цілому відповідають високим вимогам цього видання, а сама діяльність відомого митця в поважній газеті стала корисною і знаковою як для газети, так і для самого письменника, котрий за фахом є літературним редактором. Варто наголосити, що за весь «публіцистичний період» творчості Юрія Андруховича (з середини 90-х рр. XX століття до сьогоднішнього дня) можна виділи-

ти такі основні чотири проблемно-тематичні дискурси: український, антиімперський, проєвропейський і мистецький, що тісно переплітаються (С. Шебеліст). Перший і останній започатковані в ранніх творах митця — в газеті «День» наприкінці 90-х рр. маємо констатувати, що рання публіцистика Юрія Андруховича уже явила цілком зрілого майстра слова, а його, на перший погляд, непрофесійні проби в есеїстиці, як можна судити по публікаціях газети «День» кінця 90-х рр., згодом переросли в цілком органічне амплуа митця і навіть подекуди затьмарили його власне письменницьку творчість, наслідком чого стала низка вдалих книг есе та роман-інтерв'ю «Таємниця» (2006), написаний на межі есеїстики і художнього письма.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Андрухович Ю.* Василь Стус: самотність серед мавп // День. — 1998. — № 1 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
2. *Андрухович Ю.* В один із днів наприкінці серпня // День. — 1997. — № 150 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
3. *Андрухович Ю.* Імперія чи смерть? // День. — 1997. — № 61 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
4. *Андрухович Ю.* Звуки «музики» // День. — 1998. — № 121 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
5. *Андрухович Ю.* Москва і москалі // День. — 1998. — № 101 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
6. *Андрухович Ю.* Москва і москалі. Повернення в салони і самвидавний реванш // День. — 1998. — № 87 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286401>
7. *Андрухович Ю.* Поет як пам'ятник поетові // День. — 1998. — № 136 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/285975>
8. *Андрухович Ю.* Самотність серед мавп // День. — 1998. — № 1. — С. 13.
9. *Андрухович Ю.* Серпень, жага узагальнень // День. — 1998. — № 151 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286425>
10. *Андрухович Ю.* Федькович і порожнеча // День. — 1999. — № 145 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286246>
11. *Андрухович Ю.* Чому я пишу в газету «День»? // День. — 1998. — № 174 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286662>
12. *Андрухович Ю.* Що єднає Тису з Темзою? // День. — 1998. — № 161 // Document HTML. — <http://www.day.kiev.ua/286596>
13. *Кайда Л. Г.* Эссе: стилистический портрет. — М., 2008.